

Turunen y. m.: *Suunnitelman valmistamisesta sotalaitoksen asteittaisesta lakkauttamisesta vuosien 1948—1950 aikana.*

Eduskunnalle.

Toisen maailmansodan rauhansopimukset Saksaa, Itävaltaa ja Japania lukuunottamatta ovat allekirjoitetut ja maailman kansat odottavat pysyvän rauhankauden alkamista. Realistiset voimat etsivät ulospääsyä siitä umpikujasta, mihin uusi, kiihkeä varustelujen kausi voisi johtaa. Vaikka toistaiseksi ei olekaan tapahtunut mitään ratkaisevaa asevarustelujen rajoittamisen ja yleisen aseistariisumisen hyväksi ja vaikka Yhdistyneet Kansakunnat (YK) paremmin kuin Turvallisuusneuvostokaan eivät vielä ole löytäneet yhteistä pohjaa sodanvaaran lopulliseksi likvidoimiseksi ja täydellisen maailmanrauhan turvaamiseksi, odottavat sodan näännyttämät kansat edellämainittujen laitosten onnistuvan tärkeässä tehtävässään. Aika-ajottain julkisuudessa esiintyneet tiedot erikoisesti suurvaltojen jatkuvista varustautumishankkeista ovat epäilemättä propagandan suuresti liioitteleimia eivätkä ne pysty horjuttamaan maailman kansojen toiveita pysyvän rauhantien löytämisestä. Suurten valtiomiesten esittämät luottamusta herättävät lausunnot ovat pystyneet hälventämään pysyvän rauhan tiellä olevia estoja, vaikka konkreettiset tulokset eivät vielä olekaan selvästi näkyvissä.

Kysymys maailmanrauhan säilymisestä on ennen muuta järjestelykysymys, jossa jokaisen valtion ja kansakunnan on saatava olla mukana. Ja vaikkapa suuret voittajavallat eivät vielä kädenkäänteessä pääsisikään ratkaiseviin tuloksiin, ei pienillä kansoilla ole mitään aihetta epäillen jäädä odottamaan uutta kehitystä. Pienet valtiot voivat omalta osaltaan antaa panoksensa maailmanrauhan hyväksi ja siten ilmaista selvän ja ehdottoman rauhantahtonsa.

Lievää hämmästystä on herättänyt se, että suuret voittajavallat, jotka ennen muita ovat vastuussa maailmanrauhan säilymisestä, ovat — ehkäpä kunniallisuussyihin vedoten — voineet hyväksyä jo allekirjoittamisessaan rauhansopimuksissa hävinneille valtioille oikeuden ylläpitää sotalaitosta. Samoin on hämmästystä herättänyt se, että hävinneet valtiot itse — jopa erät varsin kiihkeästikin — ovat vaatineet sotalaitoksilleen liikkumatilaa enemmän, mitä laaditut sopimukset ovat sisältäneet. Ovatpa suurvallat eräisiin tällaisiin vaatimuksiin suostuneetkin, niinkuin esim. Suomen osalta olemme voineet havaita. Missä määrin tämänlaatuinen tendenssi on omiaan edistämään pyrkimystä ehdottomaan maailmanrauhaan, tulee ratkaisevasti riippumaan tilanteen vastaisesta kehityksestä.

Lähtien siitä näkökohdasta, että YK ja Turvallisuusneuvosto onnistuvat löytämään lähinnä oikeat menettelytavat asevarustelujen lopettamiseksi ja aseistariisumisen aloittamiseksi, voidaan pitää oikeana sitä menettelytapaa, että jokainen maa omasta aloitteestaan ryhtyy toimenpiteisiin rauhanpolitiikan hyväksi. Erikoisesti on tämä näkökohta huomionarvoinen pienten valtioiden osalta, joille — varsinkin hävinneinä maina — sotalaitos aiheuttaa liian suuren rasituksen ja jotka — järkyttävän mahdollisuuden, kolmannen maailmansodan teknillinen ja materiaallinen tausta huomioonottaen — eivät kuitenkaan voisi taata sotilaspoliittista asemaansa suurten valtioiden rinnalla.

Ryhtymättä lähemmin selvittämään, niitä moninaisia tekijöitä, jotka Suomen osalta liittyvät sotalaitoksen kansakunnalle

aiheuttamiin rasituksiin, joiden numerollinen tarkkailu ei suinkaan anna lohdullista kuvaa, sekä puuttumatta edelläesitettyä laajemmin kysymyksen kansainväliseen puoleen on sotalaitosta Suomen kannalta kuitenkin tarkasteltava ylläesitettyjen yleisten näkökohtien valossa. Tämä asettaa harkittavaksemme kysymyksen: mitä hyötyä Suomelle voisi olla sotalaitoksen jatkuvasta ylläpitämisestä ja kuinka Suomi, voisi edesauttaa yleistä rauhanpyrkimystä samalla vapautuen sotalaitoksen kansantaloudellemme aiheuttamasta rasituksesta. Olisi kenties liiallista pasifismia vaatia yhtäkistä ja kertakaikkista sotalaitoksen lakkauttamista ennen yleismaailmallisten rauhanpoliittisten linjojen hahmoittumista. Mutta pitäen luonnollisena näiden linjojen löytymistä ja käytännöllisen rauhanpoliittisen kehityksen alkamista lähivuosina, ei Suomelle ole millään tavoin mahdotonta ryhtyä asteettaiseen ja määräajan sisällä tapahtuvaan sotalaitoksen poistamiseen. Tämä määräaika voisi olla niin pitkä, että lakkauttamistoimenpiteet sopeutuisivat joustavasti niin kansainväliseen kehitykseen kuin omaan yhteiskuntaelämäämmekin. Näin menetellen ei liioin pääsisi syntymään sellaista välitilaa, jona sotalaitoksen piiristä vapau-

Helsingissä helmikuun 14 päivänä 1947.

Varma Turunen.
Martta Salmela-Järvinen.
Penna Tervo.
Juho Pyy.

Valfrid Eskola.

tuva palkattu henkilöstö joutuisi vaikeuksiin, vaan tälle tarjoutuisi tilaisuus siirtyä yhteiskuntaa paremmin hyödyttäviin tehtäviin. Tällaiseksi aseettaiseksi siirtymäkaudeksi voitaisiin katsoa riittävän kolme vuotta, vuodet 1948—1950. Tänä aikajaksolla voidaan myöskin odottaa YK:n ja Turvallisuusneuvoston saavan työnsä ratkaisevaan käyntiin.

Kysymys siitä, millä tavoin esim. maan yhteiskunnallisen järjestyksen ja maan rajojen tulli- ja valtiopoliittinen valvonta on sotalaitoksen lakkauttamisen jälkeen järjestettävä, on puhtaasti poliisi- ja rajavartiolaitosta koskeva kysymys. Laajennettu rajavartiolaitys ja riittävän suuri turvallisuuspoliisi, samalla kun niiden kansantaloudellinen merkitys on aivan toista luokkaa, sotalaitoksen kustannuksiin verrattuina, voivat tyydyttää rauhallisen ja rauhaarakastavan Suomen kansan tarpeet.

Kaikkeen edelläesitettyyn viitaten allekirjoittaneet kunnioittaen ehdottavat eduskunnan hyväksyttäväksi toivomuksen,

että hullitus viipymättä valmistaisi suunnitelman sotalaitoksen asteittaiseksi lakkauttamiseksi vuosien 1948—1950 aikana.

Väinö Leskinen.
A. K. Paasivuori.
T. Bryggari.
Elli Nurminen.